

Poszukując źródeł sfinansowania wydatków publicznych rząd nie tylko podejmuje działania w kierunku zwiększenia obciążeń fiskalnych. Kolejnym kierunkiem działań jest poprawa efektywności dochodzenia należności. Ma to umożliwić ustawa o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności publicznoprawnych stanowiąca implementację do polskiego porządku prawnego dyrektywy Rady 2010/24/UW z dnia 16 marca 2010 roku w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń. Założenia ustawy trafiły właśnie do zaopiniowania przez Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych.

W obecnym stanie prawnym wzajemna pomoc przy dochodzeniu należności jest uregulowana w odpowiednich umowach międzynarodowych uzupełnionych przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Wzajemna pomoc ma obejmować w szczególności wymianę informacji dotyczących podmiotu zobowiązanego, w szczególności np. informacji o posiadanych rachunkach bankowych, posiadanych ruchomościach i nieruchomościach, wysokości uzyskiwanych dochodów, itp., dochodzenie należności oraz podejmowanie środków zabezpieczających. Opracowywana ustawa ma zapewnić – jak wskazują projektodawcy – osiągnięcie następujących celów:

1. zapewnienie szerszej wymiany informacji między państwami członkowskimi i objęcie zakresem stosowania wszystkich osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej;
2. objęcie współpracą wszystkich form, jakie mogą przybrać należności organów publicznych dotyczące podatków, ceł, opłat, refundacji i interwencji, w tym wszystkich należności pieniężnych przysługujących tak od zobowiązanego, jak i w określonych sytuacjach osoby trzeciej. W szczególności następuje rozszerzenie katalogu objętych współpracą należności m.in. o podatki pobierane przez organy samorządowe, co umożliwi egzekucję we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej należności podatkowych wymierzanych również przez jednostki samorządu terytorialnego;
3. jasne zdefiniowanie praw i obowiązków wszystkich zainteresowanych stron. Ustawa przewiduje w szczególności przyjęcie jednolitego tytułu wykonawczego dla środków egzekucyjnych w państwie członkowskim, a także przyjęcie jednolitego wzoru formularza służącego powiadomieniu o tytułach wykonawczych i decyzjach dotyczących należności. Przewiduje się, że rozwiąże to problemy związane z uznawaniem i tłumaczeniem tytułów wykonawczych wydanych w innym państwie członkowskim. W przypadku zaskarżenia należności objętych jednolitym tytułem wykonawczym, zmienionym jednolitym tytułem wykonawczym lub też zaskarżenia powiadomienia dokonanego przez organy wnioskującego państwa członkowskiego, zainteresowana osoba będzie wносиła sprawę przez odpowiedni organ wnioskującego państwa członkowskiego. Organ egzekucyjny zierci wówczas postępowanie do czasu wydania decyzji przez odpowiedni organ państwa członkowskiego, które wystąpiło z wnioskiem. Zobowiązany będzie mógł wnosić zarzuty na jednolity tytuł wykonawczy jeżeli nie odzwierciedla on treści zawartych w pierwotnym tytule wykonawczym.
4. wyznaczenie centralnego biura łącznikowego oraz w razie potrzeby biur łącznikowych do kontaktów z państwami członkowskimi w zakresie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu należności. Przewiduje się, że zadania centralnego biura łącznikowego będzie wykonywał Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu.